

El doctor Pascual sota el bust de Franco

El doctor Pompeo Pascual Carbó, nascut a Casàs de la Selva l'any 1887, va obrir a Girona el seu consultori mèdic com a pediatre, i l'any 1928 va obtenir la plaça de metge d'infància de l'Hospital Provincial. L'any 1936 va ser nomenat degà del cos facultatiu del centre.

Paral·lelament a la seva activitat professional, el doctor Pascual va destacar per la seva participació en la vida col·lectiva de Girona. Va presidir el GEIEG i el Centre d'Unió Republicana, va ser secretari del Casino i regidor de l'Ajuntament. Va ser també un notable escriptor, cofundador i subvencionador de la revista *Víctors*, truncada en flor per la Guerra Civil.

L'any 1939 es va exiliar a Xile, on va romandre nou anys. Va obtenir un gran predicament entre la classe mèdica del país i va ser amic personal del president Eduardo Frei. Retornat a Girona l'any 1948, va tornar a exercir com a metge, però l'havien invalidat per tenir càrrecs públics i va dedicar moltes hores a tractar amb els immigrants en un dispensari gratuït del suburbi de Germans Sàbat. Amb 25.000 fitxes recollides va confeccionar un estudi que va merèixer el premi Consolat de Mar. Però no li era permesa cap activitat pública: una conferència que volia donar sobre els Setges de Girona li va ser reiteradament prohibida i va acabar fent-la a l'aire lliure, al peu de les muralles del castell de Montjuïc.

Finalment, va ser autoritzat a impartir, el 24 d'octubre de 1975, la lliçó inaugural del curs acadèmic del Col·legi Universitari de Girona. L'acte es va celebrar a l'Aula Magna de la Casa de Cultura, sota el bust del general Franco que presidia aquella sala. Faltava un mes just, gairebé dia per dia, per a la mort del dictador. El bust tenia els dies comptats: seria retirat al cap de poques setmanes per no tornar mai més.

«Com a sinònim d'esperança»

«Per la nostra part, tant per l'Associació Arqueològica de Girona, així com pel qui us parlarà, us diré que és un vertader goig assistir i col·laborar en aquesta festa de l'esperit, com a sinònim d'esperança per al jovent universitari que hi figura i de gratitud per als mitjans ciutadans que la sostenen».

Pompeio PASCUAL

Introducció de la Lliçó inaugural del curs,
24 d'octubre de 1975.

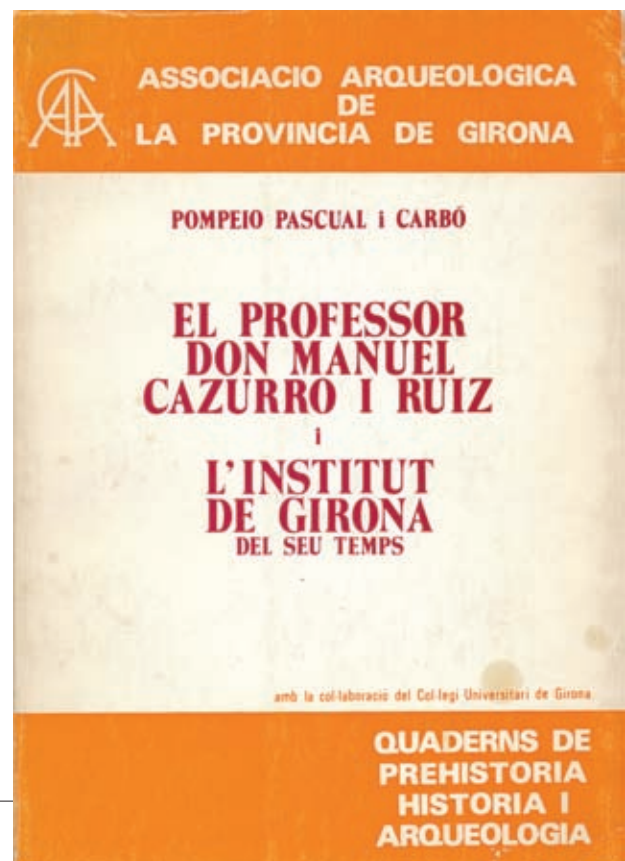
>> *La Lliçó inaugural del doctor Pascual va ser editada l'any 1976.*

«Sense cap mena de discriminació»

«Els professors i alumnes del Col·legi Universitari de Girona tenien la preocupació de trobar un conferenciant per a la inauguració del curs. Casualment m'arribà la nova que Pompeo Pascual estava treballant en la biografia del professor Cazorro, de l'Institut de Segon Ensenyament de Girona a primers del segle actual. Per a mi fou una oportunitat única portar a cap la idea de poder vincular a la Universitat tots els gironins, sense cap mena de discriminació i per molt aliens que fossin al nostre primer centre cultural. Assabentat, doncs, que el senyor Pascual feia la biografia del senyor Cazorro per encàrrec de l'Associació Arqueològica, vaig interessar-me (...) per poder comptar amb ell per a l'acte esmentat d'obertura del curs. No hi hagué cap obstacle, ni per part de l'Associació Arqueològica ni per part del doctor Pascual, que va donar la conferència amb l'èxit previst».

Albert CASELLES

Presentació del llibre *El professor don Manuel Cazorro i Ruiz i l'Institut de Girona del seu temps*, Girona, 1976.

Un mes abans de la mort del dictador, **Pompeio Pascual** va intervenir en un acte oficial després d'un llarg exili exterior i interior

S. MARTÍ

>> El doctor Pascual pronunciant la lliçó a l'Aula Magna de la Casa de Cultura. A la taula presidencial, entre altres, Enric Mirambell, Santiago Sanjuán, Joan Miró, Artur Calsina, Joan Tarrés, Joan Botanch i Maurici Duran. Girona, 24 d'octubre de 1975.

«Al cap de 36 anys reapareixia en un acte públic oficial»

«Presència ja ha tingut informats els seus lectors de les vicissituds que ha sofert, aquests darrers mesos, el Col·legi Universitari. Fa quatre dies es podia pensar en la seva desaparició. Aquesta inauguració oficial de curs, en canvi, sembla significar un afermament de la institució universitària gironina. Hi ha indicis d'una clara voluntat de continuïtat. (...) Un segon aspecte, ben significatiu, que s'hauria de subratllar de l'acte del dia 24: el qui va fer la lliçó magistral d'inauguració de curs fou el Dr. Pompeio Pascual. En una suggestiva evocació de la vida de l'Institut a començament de segle ens va fer reviure la Girona de la seva adolescència, i en aquest marc hi col·locà la

figura del Dr. Cazorro, home lligat a la Institución Libre de Enseñanza, a les excavacions d'Empúries, al coneixement de l'estació prehistòrica de Serinyà i a l'Institut d'Estudis Catalans. La presència de dues filles de l'antic secretari de l'Institut gironí marcava emotivament el record del Dr. Pascual. Però la significació que esmentàvem la vèiem en un fet que devia passar per alt als joves estudiants presents a l'Aula Magna de la Casa de Cultura. Al cap de 36 anys el Dr. Pascual reapareixia a Girona en un acte públic oficial. El Col·legi Universitari, en aquest sentit, ens ha fet un bon servei. Tant de bo indiqués la línia que senyalarà la seva vida, un cop hagi obtingut el reconeixement jurídic que encara li manca i que tots esperem.

Enric BLASI (Modest PRATS)
Presència, 1 de novembre de 1975.